
A 43

Leveranstidsflexibilitet

All materialstyrning är förknippad med osäkerhet med avseende på hur stor den framtida efterfrågan kommer att bli. Det är därför uppenbart att den leveranstidpunkt som överenskoms mellan kund och leverantör inte nödvändigtvis kommer att innebära att påfyllning av lager kommer att ske i precis det ögonblick det föreligger behov. Det är följaktligen i allmänhet nödvändigt att gardera sig mot sådan osäkerhet, oftast genom att använda ett säkerhetslager eller säkerhetstid som buffert. Ett alternativ till denna form av osäkerhetsgardering är att leverantören i görligaste mån anpassar leveranstidpunkten till aktuella behov hos kund. Leverantörens förmåga och vilja att anpassa sin leveranstid för öppna uteliggande order till aktuella behov, dvs. sin förmåga att leverera något senare eller tidigare än vad som ursprungligen överenskommits, är ett effektivitetsmått som kallas leveranstidsflexibilitet. I den här handboksdelen beskrivs måttet och hur det kan uttryckas.

1 Användningsområde

Måttet leveranstidsflexibilitet används för utvärdering och uppföljning av leverantörers leveransservice med avseende på anpassning av leveranstidpunkter till aktuella kundbehov. Måttet kan användas både för att utvärdera det egna företagens leveranser till kunder och för att utvärdera leverantörer.

2 Definition av leveranstidsflexibilitet

Med leveransflexibilitet som avser leveranstidpunkter menas allmänt förmågan att anpassa sitt beteende till kundens önskemål om leveranstider i en leveranssituation. Sådan leveransflexibilitet kan delas in tidsflexibilitet före order och tidsflexibilitet under order, dvs. från orderingång till leverans. Den förstnämnda typen kallas leveranstidsanpassning i den här handboken och den senare leveranstidsflexibilitet.

Leveranstidsflexibilitet från order till leverans avser i vilken utsträckning en leverantör kunnat acceptera och klara av att ändra leveranstidpunkter under pågående produktion, distribution eller leveransförberedelser. Det är som begrepp enkelt att föreställa sig vad det står för men betydligt svårare att objektivt mäta. Att mäta en leverantörs eller den egna verksamhetens leveranstidsflexibilitet måste därför i allmänhet ske med hjälp av subjektiva metoder. Det kan exempelvis vara fråga om att intervjua kunder för att mäta graden av leveranstidsflexibilitet för det egna företaget eller att intervjua inköpare och materialplanerare för att mäta leverantörers grad av leveranstidsflexibilitet. Man kan också använda någon form av bedömningsskalor som tillsammans med bedömningar av andra leveransservicedimensioner kan sammanställas till helhetsbedömningar. Exempelvis kan så kallade Likertskalor enligt nedanstående exempel med värderingar från 1 till 5 eller 1 till 7 användas

Leverantören är praktiskt taget aldrig villig att ändra lovad leveranstidpunkt	Leverantören är i enstaka fall villig att ändra leveranstidpunkt om akuta behov föreligger	Leverantören är i de flest fall villig att ändra leveranstidpunkt om akuta behov föreligger		
1	2	3	4	5

Objektivt kan leveranstidsflexibilitet definieras på följande sätt.

Leveranstidsflexibilitet = Antal önskade ändringar av lovade leveranstidpunkter som accepterats och kunnat förverkligas i procent av totalt antal framförda önskemål om ändringar av lovade leveranstidpunkter.

Referenslitteratur

Christopher, M. (2016) Logistics & supply chain management, Pitman Publishing.

Corbett, L. (1992) Delivery windows – A new view on improving manufacturing flexibility and on-time delivery performance, Production and Inventory Management Journal, Vol. 33 Nr. 3.

Mattsson, S-A. (2012) Logistik i försörjningskedjor, Studentlitteratur.

Mattsson, S-A. (2004) Leveranstidsflexibilitet vid påfyllning av lager, Forskningsrapport, Institutionen för Teknisk Logistik, Lunds Universitet.

Slack, N. (1988) Manufacturing systems flexibility – An assessment procedure, Journal of Computer Integrated Manufacturing Systems, Vol. 1 Nr. 1.